

Peter GABRIJELČIČ
Samo Peter MEDVED

Trajnostni projekt revitalizacije mestnega središča Lendave na osnovi načrtovanja novih prometnih rešitev

S trajnostnim projektom revitalizacije mestnega središča želi občina Lendava vzpostaviti višjo raven urbane kulture, katere del je tudi kultura javnega prostora. Javna dostopnost, javna raba oziroma javna prehodnost mestnih površin je namreč ena temeljnih značilnosti mestnosti. Javni prostori so generator javnega življenja na prostem in pomemben del družbenega življenja. So urbana prizorišča, ki omogočajo demokratično pluralnost rab prostora in njegovih pomenov. So ogrodje za percepcijo mestnega prostora in del simbolne identitete mesta, zato je treba zagotoviti njihovo javno dostopnost. Del urbane kulture je tudi kultura sodobnih prometnih ureditev in preureditev, ki omogočajo sobivanje različnih vrst prometa in s tem uresničitev koncepta javnih prostorov. Vsakokratno opredeljevanje

mestnega javnega prostora torej ni toliko predmet njegove fizične preobrazbe, temveč bolj pomenske in uporabne. Zato bo težišče pri uresničevanju koncepta javnega prostora v Lendavi najprej usmerjeno predvsem v iskanje novih prometnih rešitev in oblikovanje skupnega prometnega prostora, pozneje pa v obravnavo »vmesnih« še neartikuliranih in ne dovolj izrabljenih urbanih prostorov in mestnih trgov, ki so dnevne sobe mesta in generatorji javnega življenja na prostem.

Ključne besede: javni prostor, skupni prometni prostor, revitalizacija mestnega središča

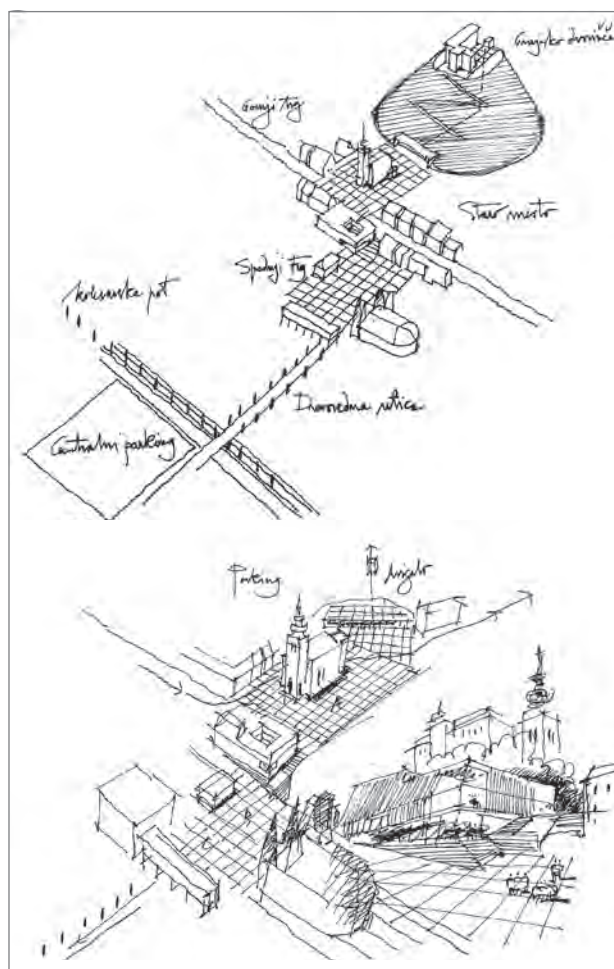
1 Uvod

Trajnostni projekt revitalizacije mestnega središča Lendave temelji na izhodiščni predpostavki, da kultura ni in ne sme biti domena samo velikih evropskih metropol, ampak mora biti prisotna tudi v manjših urbanih in podeželskih krajih. Splošna prisotnost kulturnih vsebin lahko zagotovi stabilno in enakomerno poselitev evropske celine in tako omogoči aktiviranje vseh njenih človeških potencialov. Ti ostajajo, prav zaradi demografsko prostorsko-strukturnega nesorazmerja, pogosto neizkoriščeni. S selitvijo prodornih posameznikov v velika mesta ostajajo manjši kraji brez potrebne razvojne iniciative, ki omogoča razvoj široke pahljače novih in kakovostnih delovnih mest. Visoko izobraženi kadri iščejo pri svojem delu karijerne izzive, hkrati pa želijo bivati in delati v kakovostnem okolju, ki njim in njihovim družinam zagotavlja vsesplošen osebni razvoj. Cenijo naravno okolje, hkrati pa tudi prisotnost urbane kulture s kakovostnimi izobraževalnimi, športnimi in kulturnimi vsebinami. Zato želi Lendava s pozitivnim zgledom opogumiti tudi manjše kraje k večjemu vlaganju v kulturo, kar je pomembno z narodnogospodarskega in širšega družbenega vidika ter spada med prioritete vladne politike (Gabrijelčič, 2016).

Govorimo o urbani kulturi, katere del je tudi kultura prometnih ureditev. Sodobne oblike motornega prometa so v preteklih desetletjih močno spremenile podobo in rabo javnega prostora. Pred uvedbo motornega prometa so bili ulice in trgi prostor združevanja ljudi in prizorišča javnega življenja na prostem. Danes so se pešci zaradi agresivnega prometnega toka umaknili na obrobje ulic, zato so postale ulice in ceste v naseljih predvsem prostor ločevanja ljudi (Lineal, 2015a). V tem članku obravnavamo možnost sožitja vseh oblik prometa, pri čemer je poudarek na njegovi učinkovitosti in hkrati prijaznosti do pešca. Javna dostopnost za pršce in kolesarje in javna raba oziroma javna prehodnost odprtih površin naselja sta namreč temeljni značilnosti urbanosti. V tem smislu težimo k vzpostavitvi javne dostopnosti mestnega središča Lendave in omejujemo privatizacijo obstoječih javnih površin, preprečujemo pa tudi nastajanje novih javnosti nedostopnih območij. Težimo k sodobnemu konceptu prometne infrastrukture, ki bo omogočila kakovostno prenovno trgov in ulic, ki bodo v prenovljeni podobi pogoj za doživljanje vitalnosti mestnega prostora Lendave, hkrati pa pomemben element prepoznave mestnih ambientov in pogoj za dobro orientacijo v mestnem tkivu.

Lendava si je postavila dolgoročni cilj, za doseg katerega bo treba poleg novih kulturnih dejavnosti izboljšati tudi prostorsko podobo mesta in občine v celoti. Kazalniki kulture so tudi primerno urejeni javni prostori in javne površine, ki lahko bistveno izboljšajo kakovost življenja v mestu in povečajo njegovo privlačnost za obiskovalce. Za to je občina Lendava naročila podjetju Lineal d. o. o. iz Maribora v sodelovanju z ateljejem ARHITEKTURA d. o. o. iz Ljubljane izdelavo študije »Program investicijskih vlaganj v okviru lokalnega programa za kulturo (LPK 2017–2025) in kandidature za evropsko prestolnico kulture 2025 z idejnimi rešitvami na področju prometnih ureditev v Občini Lendava«. Zasnova načrtovanih prometnih ureditev predstavlja program in idejne rešitve posameznih zvrsti prometa, ki temeljijo na sodobnem konceptu načrtovanja z doslednim upoštevanjem temeljnih načel trajnostnega razvoja. S sodobnimi prometnimi ureditvami bo občina dosegla večjo kakovost bivanja, boljše javno zdravje, zmanjšanje izpustov toplogrednih plinov, čistejši zrak in višjo stopnjo socialne pravičnosti. Zagotavljanje učinkovite in enakopravne dostopnosti za vse je ključno sporočilo predlaganih idejnih rešitev, pri čemer je poudarek na omejevanju osebnega motornega prometa in porabe energije, spodbujanju alternativnih načinov potovanja, kot so hoja, kolesarjenje in uporaba storitev javnega potniškega prometa, ter na učinkovitem upravljanju prometnih površin za mirujoči promet. Zagotovljena bo sodobna infrastruktura, namenjena otrokom in mladim, starejšim odraslim in ljudem z omejenimi sposobnostmi. Idejne rešitve temeljijo na strateškem urbanističnem načrtovanju, ki rabo zemljišč povezuje z načrtovanjem prometa, na vključevanju vprašanj aktivnega načina življenja v načrtovanje rabe zemljišč in investicijah, ki bodo dajale prednost financiranju javnega prevoza ter izgradnji prometne infrastrukture za pešce in kolesarje (Lineal, 2017). Vse to bo izražalo kulturo prostora, ki jo občina želi posodobiti in nadgraditi. Projekt izraža visoko ambicijo okolja, ki se je dolgo soočalo s položajem obrobne mesta. Politične spremembe, ki so se zgodile konec 80. letih in v začetku 90. let prejšnjega stoletja, ekonomska in vse bolj tudi kulturna integracija evropskega prostora so privedle do velikih sprememb. Izgradnja sodobnih prometnic je regijo, še posebej Lendavo, postavila ob prometni koridor, ki povezuje Vzhodno Evropo z osrednjim evropskim in mediteranskim prostorom (Savaprojekt, 2017). Nov položaj Lendave se je izrazil na ekonomskem področju s prihodom novih podjetij in vlaganj, izgradnja kulturnega doma je oživila kulturno dejavnost v mestu, razgledni stolp Vinarium pa je Lendavo postavil na turistični zemljevid Slovenije in širše regije. Vse to so rezultati dolgoročne strategije mesta, ki želi še več.

Idejne rešitve temeljijo na strateškem urbanističnem načrtovanju, ki rabo zemljišč povezuje z načrtovanjem prometa, na vključevanju vprašanj aktivnega načina življenja v načrtovanje rabe zemljišč in na investicijah, ki bodo dajale prednost finan-

Slika 1: Sosledje javnih prostorov, obkroženih z objekti z javnimi programi: cerkveni trg, nova knjižnica, obstoječi kulturni dom z mestnim trgom in parkom (skica: Gabrijelčič, 2016)

ciranju javnega prevoza ter izgradnji prometne infrastrukture za pešce in kolesarje. Predstavljeni program je izdelan ambiciozno, vendar z občutkom za realnost. Predlog načrtovanih prometnih ureditev vključuje program in idejne rešitve posameznih zvrsti prometa.

2 Skupni prometni prostor

Skupni prometni prostor je javna prometna površina, ki si jo delijo vsi udeleženci v cestnem prometu, motorizirani in nemo-torizirani. Ni delitve na vozne pasove in pločnike, temveč vsi udeleženci souporabljajo vso površino in imajo prosto izbiro, kako se bodo gibal, pri čemer imajo prednost pešci oziroma šibkejši udeleženci v prometu. V skupnem prometnem prostoru hitrost osebnih vozil ne presega hitrosti pešca. Uporaba skupnega prometnega prostora temelji na enakopravnosti, svobodi in spoštovanju, kar vodi k višji kakovosti življenja v urbanem okolju, večji varnosti in izboljšanju prometne kulture vseh udeležencev v prometu. Namesto asfaltiranih prometnic

z označbami, ki določajo, kje lahko pelje motorizirano vozilo, kje kolesar in kje lahko hodi pešec, so skupni prometni prostori praviloma ustrezno arhitekturno urejeni brez talnih označb in opremljeni z minimalno vertikalno prometno signalizacijo. Posebna lastnost skupnih prometnih prostorov je tudi prilagoditev prometnih površin starejšim ljudem in ljudem z omejenimi sposobnostmi gibanja, saj je površina skupnega prometnega prostora izvedena na isti višinski ravni.

3 Skupni prometni prostor v Lendavi

Skupni prometni prostor v Lendavi predlagamo na območju, kjer ne potekajo glavni tranzitni prometni tokovi. Hkrati predlagamo izgradnjo vzporedne prometne infrastrukture v obliki obvoznih cest, da se prometni tok motoriziranih udeležencev v cestnem prometu v primeru popolne zapore nemoteno in ustrezno preusmeri mimo mestnega središča. Skupni prometni prostor bo hkrati z novonastajajočimi vsebinami in turistično ponudbo v skupnem prometnem prostoru omogočil »vrnitev« življenja v središče Lendave. Zaradi nove arhitekturne ureditve bo omogočil postopno spremembo v potovalnih navadah prebivalcev in obiskovalcev, saj bodo zaradi novega prometnega režima vozniki začeli uporabljati obvozne ceste mimo mestnega središča. Tako se bo prostor namenil predvsem šibkejšim udeležencem v cestnem prometu.

4 Lokacija skupnega prometnega prostora v Lendavi

Občina Lendava bo uredila skupni prometni prostor v ožjem mestnem središču, in sicer na širšem območju župnijske cerkve sv. Katarine Aleksandrijske in občinske stavbe ter delno na Glavni ulici, Cerkvenem trgu, Kranjčevi in Mlinski ulici. Predvidene so postopne spremembe, ki ne bodo preveč moteče vplivale na bivanjske in potovalne navade občanov, in postopna izvedba projekta glede na razpoložljiva finančna sredstva. Prostor sprememb smo razdelili v štiri cone. Območje Cerkvenega trga z župnijsko cerkvijo sv. Katarine Aleksandrijske je v coni 1, ki bo izhodišče za nadaljnje širjenje skupnega prometnega prostora. Sledila ji bo ureditev cone 2 (Glavna ulica ob Cerkvenem trgu), cone 3 (območje občinskega središča ob občinski stavbi) in cone 4 (območje Kranjčeve ulice, Glavne ulice in Mlinske ulice).

Predvidenih je več prvin, ki opredeljujejo značilnosti načrtovanega skupnega prometnega prostora, in sicer:

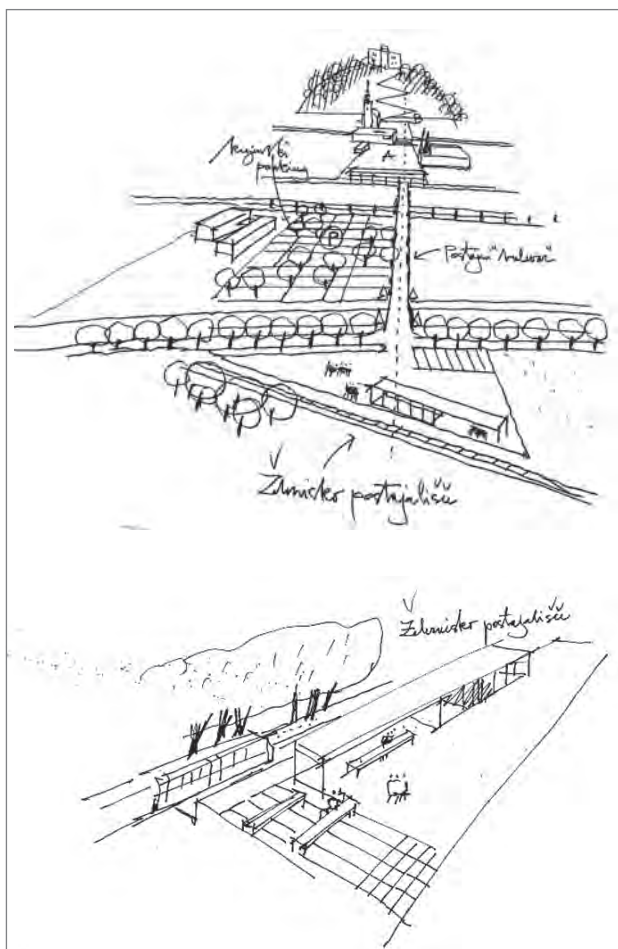
- arhitekturno urejen prostor brez delitve na vozne pasove in pločnike;
- brez bočnih in drugih parkirnih mest;
- ureditev parkirnih mest za dostavna vozila in taksislužbe ter označitev površin in poti za intervencijska vozila;

Slika 2: Skupni prometni prostor v Lendavi (Lineal, 2017)

- enosmerni prometni režim na Kranjčevi ulici (prometni tok po potekal iz smeri križišča ob občinski stavbi v smeri Kranjčeve ulice do križišča s Kidričevo ulico);
- enosmerni prometni režim v Ulici sv. Štefana (prometni tok bo potekal iz smeri Cerkvenega trga v smeri Ulice sv. Štefana do križišča z Glavno ulico);
- enosmerni prometni režim v Mlinski ulici (prometni tok bo potekal iz smeri križišča z Glavno ulico v smeri križišča Mlinske ulice);
- dvosmerni prometni režim po Glavni ulici;
- ureditev postajališča za lokalni turistični avtobus, ki bo vozil med Cerkvenim trgom in razglednim stolpom Vinarium <;
- ureditev dostopne poti s Cerkvenega trga do Lendavskega gradu in ureditev krožne pešpoti okrog gradu;
- dvigalo med Cerkvenim trgom (parkirna hiša) in ploščadjo Lendavskega gradu;
- ureditev prečnih pešpovezav med območjem in bližnjimi mestnimi ulicami;
- postavljena urbana oprema na celotnem območju (klopi, turistično-informativni panoji, koši za smeti in pasje iztrebke, pitniki, kolesarsko parkirišče pri občinski stavbi ...);
- vgrajeni dvizni stebrički za reguliranje dostopnosti za vsa vozila.

Kulturni dom Lendava, sinagoga, blagovnica, ki bo funkcionalno in estetsko prenovljena, mestni park Roža, Cerkevni

Slika 3: Lendavska »kulturalna os« od nove železniške postaje do Lendavskega gradu (skica: Gabrijelčič, 2016).

trg z župnijsko cerkvijo sv. Katarine Aleksandrijske, vznožje Lendavskega gradu in širše območje občinskega središča bodo povezani brez arhitekturnih in drugih fizičnih ovir. Na območju predvidenega skupnega prometnega prostora so številni ponudniki gostinskih storitev, trgovine, turistično-informacijska pisarna, knjižnica, objekti javnega značaja in objekti z drugimi storitvenimi dejavnostmi, ki bodo lahko svoje ponudbe dodatno obogatili z novimi zanimivimi vsebinami. Ena od večjih arhitekturnih preureditev v skupnem prometnem prostoru bo prenova opuščene objekta nekdanje blagovnice, ki je predviden za razvoj kulturnih, turističnih, izobraževalnih in promocijskih vsebin občine (Gabrijelčič, 2017). V njem bodo umeščen zunanji oddelek knjižnice s čitalnico, digitalnimi vsebinami, oddelek za revije in časopise, prodajalna, kongresna dvorana za 200 ljudi, romski center, pisarne in druge različne vsebine za promocijo kulture. Vzpostavila se bo nova lendavska »kulturalna os«, ki vodi od reke Ledave, kjer je predvidena nova železniška postaja z velikim parkiriščem (P + R), prek osrednjega mestnega trga s kulturnim domom in mestno knjižnico ter Cerkevnega trga do postaje dvigala na Lendavski grad (Vida, 2017). V prihodnje bo mogoče osrednjemu mestnemu prostoru

priključiti tudi območje današnjih trgovskih centrov, ki pomeni potencial za širitev kakovostnih mestotvornih dejavnosti in vsebin (Turato, 2017).

Na vseh uvozih na območje skupnega prometnega prostora in tudi na Glavni ulici, ki poteka ob občinski stavbi, bodo vgrajeni potopni stebrički, ki so v primerjavi z zapornicami ustrežnejši, saj ne kazijo okolja in ne zavzemajo prostora. Potopni stebrički omogočajo prehod pešcem in kolesarjem, medtem ko vozilom na učinkovit način preprečujejo dostop. V odprtem (spuščenem) položaju skoraj niso vidni, saj se popolnoma pogreznejo v cestišče. S potopnimi stebrički bomo na uvozu v skupen prometni prostor regulirali dostopnost za vozila predvsem med večjimi javnimi prireditvami, ki že tradicionalno potekajo v Lendavi (Bogračfest, Lendavska trgatev ...).

Pri odločanju o načinu potovanja imajo odločilno vlogo vidiki varnosti, hitrosti, dostopnosti in cene. Danes opravijo ljudje večino vseh potovanj z osebnimi vozili in manj z drugimi oblikami prevoza. Postopni prehod z zasebnega motornega prometa na alternativne načine potovanja bo mogoč in izvedljiv, ko bo zagotovljena sodobna prometna infrastruktura za motoriziran promet, vključno z objekti in napravami za mirujoči promet (Urbanistični inštitut RS).

V idejnih rešitvah namenjamo posebno pozornost prav zasebnemu motoriziranemu in mirujočemu prometu. Obstoječo parkirno politiko bomo nadgradili z novim sistemom parkirnih ureditev, ki bo v skladu s sodobnimi smernicami trajnostnega načrtovanja prometa. Z idejnimi rešitvami nadomeščamo parkirna mesta, odvzeta na Glavni ulici, Mlinški ulici in Kranjčevi ulici ter na območju Cerkevnega trga. Z optimizacijo mirujočega prometa se bodo uredile še posamezne obvozne cestne povezave, da se zagotovi večja pretočnost med mestnim središčem in zaledjem.

5 Nove cestne povezave v Lendavi

Pred ureditvijo skupnega prometnega prostora bo treba zagotoviti nove cestne povezave, ki bodo služile kot obvozne ceste mimo mestnega središča Lendave. Z njihovo ureditvijo se bo nadomestil del javnih cest, ki zdaj potekajo skozi mestno središče.

Zgrajena bo lokalna obvozna cesta, ki bo po prometno-tehnični razvrstitvi in prometni funkciji kategorizirana kot dostopna cesta (povezuje manjša naselja in primestna naselja z občinskimi ali mestnimi središči in zagotavlja povezave z zbirnimi cestami) in bo potekala iz smeri Glavne ulice v smeri Kolodvorske ulice, kjer se bo navezala na obstoječo cestno infrastrukturo ob Dvojezični srednji šoli Lendava. Sočasno bo zgrajen tudi krajši

cestni odsek, ki se bo navezal na obstoječo cestno infrastrukturo, ki vodi v smeri ulice Lajčija Pandurja in kulturnega doma. Omogočila bo optimalno vodenje prometnih tokov mimo občinskega središča in bo pomenila najhitrejšo navezavo na avtocestno omrežje. Prav tako bo infrastrukturno urejena ter dostopna iz načrtovanega stanovanjskega naselja Lokvanj in novih enot vrtca.

Uredila se bo tudi nova cestna povezava iz smeri krožnega križišča ob okrepečevalnici Vienna v smeri Kranjčeve ulice. To bo lokalna cesta, ki bo po prometno-tehnični razvrstitvi in prometni funkciji kategorizirana kot dostopna cesta. Cestni odsek bo omogočil preusmeritev prometnih tokov mimo občinskega središča v smeri jugovzhodnega dela mesta in naprej v smeri mejnega prehoda Pince.

6 Prometne površine za mirujoči promet

Občino Lendava obišče vsako leto več obiskovalcev in turistov, ki potrebujejo urejen prometni dostop in parkirna mesta. Odvzeta parkirna mesta v mestnem središču nadomeščamo z načrtovanimi parkirnimi hišami in večjim parkiriščem odprtega tipa za turistične avtobuse in obiskovalce. Lokacije načrtovanih parkirnih objektov so predvidene v neposrednem zaledju občinskega središča, in sicer:

- pri kulturnem domu na območju današnjega parkirišča,
- na območju nekdanjega športnega igrišča pod vznožjem Lendavskega gradu,
- med stanovanjskimi objekti na Kranjčevi ulici.

Arhitekturna zasnova parkirnih hiš bo tipološko prepoznavna v prostoru z dobro vidnimi uvozi. Ti bodo ustrezno osvetljeni in postavljeni tako, da jih bo s ceste mogoče hitro opaziti tudi v nočnem času. Glede na prostorske zmožnosti, konfiguracijo terena in dostopnost bodo parkirne hiše dvoetažne z zmogljivostjo do 100 parkirnih mest in možnostjo razširitve.

7 Parkirišče odprtega tipa za turistične avtobuse in osebna vozila

Pri Dvojezični srednji šoli Lendava načrtujemo krajinsko oblikovano večje parkirišče za turistične avtobuse ter osebna vozila obiskovalcev in turistov. Parkirišče leži ob predvidenem novem končnem železniškem postajališču in ob načrtovani novi kulturni osi, ki sega od železniškega postajališča mimo kulturnega doma in knjižnice, preko cerkvenega trga do spodnje postaje žičnice, ki pelje na Lendavski grad. Zgrajeno bo po sodobnih smernicah načrtovanja prometnih površin za mirujoči promet, da se občinsko središče Lendave prometno razbremeni.

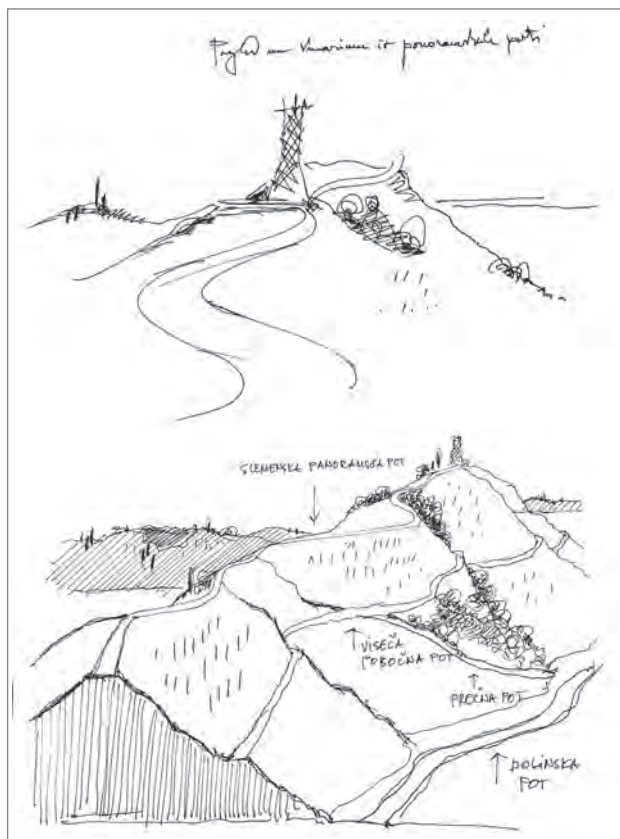
Slika 4: Infrastruktura za motoriziran promet (Lineal, 2017)

V prihodnje bosta po potrebi mogoči njegova modernizacija in nadgradnja po sistemu »P + R« (sistem parkiraj in presedi). Lokacije parkirnih hiš in parkirišča pri Dvojezični srednji šoli Lendava so v neposredni bližini občinskega središča in predvidenega novega železniškega postajališča.

8 Mestna »zelena« kolesarska pot

Kolesarjenje je izjemno privlačna in učinkovita oblika potovanja na kratkih in srednje dolgih poteh in ena najpomembnejših vrst prometa, ki dosledno izpolnjuje temeljna načela trajnostne mobilnosti (Gašperšič, 2017). Občina Lendava želi doseči razvojni preboj na področju kolesarskega prometa in še občutneje povečati njegovo privlačnost in varnost. Ključne naloge bodo izgradnja manjkajočih odsekov kolesarskih povezav po naj sodobnejših merilih in smernicah za njihovo načrtovanje, da se obstoječe omrežje kolesarskih povezav v občini poveže. Sočasno se bo načrtovala izgradnja t. i. »vzporedne« infrastrukture za promet kolesarjev v obliki kolesarskih parkirišč in kolesarskih postajališč.

Urejena kolesarska infrastruktura je glavni pogoj za razvoj kolesarskega turizma v občini. Zato je ključnega pomena, da se izgradnja novih kolesarskih povezav načrtuje v neposredni bližini kulturnozgodovinskih (sakralnih) objektov, ob naravnih znamenitostih in gostinsko-turističnih objektih in da se naveže na obstoječa kolesarska omrežja v vseh sosednjih občinah. Tako bodo sklenjene kolesarske povezave, ki bodo omogočale

Slika 7: Krajinske poti v gričevnatem zaledju Lendave (skica: Gabrijelčič, 2017)

Mestna »zelena« kolesarska pot se bo s krajšima kolesarskima odsekom navezala na obstoječo kolesarsko stezo ob Dvojezični srednji šoli Lendava, z novonačrtovanim mostom Špica (Pavčič 2012) pa se bo povezala še s turistično privlačnim območjem, na katerem so predvideni Panonsko jezero, center za vode in večji park z rekreacijskimi površinami (Pavčič 2018).

Pot bo v celotni dolžini ustrezno označena s horizontalno in vertikalno prometno signalizacijo, kot je predpisana s pravilnikom o prometni signalizaciji in prometni opremi na cestah. Uporabljeni bodo kažipotji za kolesarje, ki bodo vsebovali informacije o smeri in vrsti kolesarske povezave ter prometnih ciljih ob njej.

Posodobile se bodo pešpovezave v mestu in širši okolici in povezale zeleno ožilje mesta v organizirano celoto (Suč, 2017). Okrog Lendavskega gradu se bodo uredile sprehajalne poti, ki bodo na posameznih območjih zaradi premagovanja višinskih razlik izvedene v obliki kamnitih stopnišč s pripadajočo urbano opremo (urejeni prostori za počitek, klopi, hortikultura). Dostopnost do Lendavskega gradu bo omogočena iz dveh smeri, in sicer iz smeri parkirne hiše, od katere bo do ploščadi Lendavskega gradu obratovalo tudi dvigalo za prevoz oseb, in iz

smeri Bánffyjevega trga. Sprehajalne poti okrog gradu se bodo navezovali na skupni prometni prostor v Ulici sv. Štefana.

9 Ureditev infrastrukture za javni potniški promet

Občina Lendava bo prenovila obstoječa avtobusna postajališča in jih opremila z najsodobnejšo pripadajočo opremo. Najpogosteje uporabljana avtobusna postajališča bodo opremljena z udobnimi sedeži, ustrezno razsvetlavo, koši za smeti, veljavnimi voznimi redi, zemljevidi poteka avtobusnih prog in interaktivnimi prikazovalniki prihodov avtobusov.

Obstoječa železniška postaja v Lendavi zaradi dotrajane infrastrukture in slabega vzdrževanja kazi podobo širšega območja. Zgradila se bo nova manjša železniška postaja ob reki Ledavi na območju Kolodvorske ulice, ki bo namenjena izključno javnemu potniškemu prometu. Predlagana železniška postaja bo bližje mestnemu središču, v neposredni bližini načrtovanega krajinskega parkirišča in načrtovane mestne (zelene) kolesarske poti. Obstoječa železniška postaja bo ohranila vse prvotne funkcije (carina, pisarne ...), medtem ko bo izgradnja nove pomenila začetek potrebne modernizacije železniške infrastrukture na Lendavskem območju in optimizacije javnega potniškega prometa na splošno.

Hrvaške železnice so pred časom vzpostavile povezavo s potniškim vlakom med Lendavo, Murskim Središčem in Čakovcem. Proti plačilu je z vlaki omogočen tudi prevoz koles, kar je z vidika razvoja novega kolesarskega turizma izjemno pomembno. Zato se bo pogostnost potovanj z vlaki na omenjeni povezavi načrtovala na krajše časovne intervale in tudi ob nedeljah. Ob sodelovanju s Slovenskimi železnicami se bodo proučile možnosti uvedbe železniške povezave preko hrvaškega ozemlja do Lendave.

10 Turistična krožna avtobusna linija »Cerkveni trg–razgledni stolp Vinarium«

Uvedena bo turistična krožna avtobusna linija med Cerkvenim trgom, Lendavskimi goricami in razglednim stolpom Vinarium (Lineal, 2015b). Uredila in označila se bodo vstopno/izstopna in vmesna postajališča (Cerkveni trg, Cerkev sv. Trojice, Razgledni stolp Vinarium), kjer bo postavljena tudi dodatna turistična signalizacija. Vzpostavljena krožna turistična avtobusna linija bo služila tudi kot primer dobre prakse, ki bo omogočila vzpostavitev podobnih avtobusnih turističnih linij, ki bi povezale še nekatera druga, za obiskovalce privlačna območja Lendavskih in Dolgovaških goric.

Slika 8: Zbirna karta prometne infrastrukture (Lineal, 2017)

11 Sklep

Kultura ima v razvojnih načrtih Lendave pomembno mesto ter se bo razvijala kot ena temeljnih vsebin tudi v obliki sodobne infrastrukture in podobe javnega prostora. Kultura je povezovalni družbeni element in pomembno prispeva k razvoju družbe na številnih področjih. Spodbuja družbeno in individualno ustvarjalnost in komunikacijo. V članku se poudarja sinergija vseh oblik prometa v občini in skupnem prometnem prostoru, kjer se bo v mestnem središču vzpostavila sinergija med vsemi udeleženci v prometu, da se kulturni objekti in javni prostori povežejo v funkcionalno in simbolno celoto. Preoblikovali se bodo tudi določeni cestni odseki, vzpostavile kolesarjem prijaznejše kolesarske povezave in poudarile turistično privlačne točke, ki se bodo povezale s sprehajalnimi potmi in avtobusnimi linijami, ter nova železniška postaja, ki bo vzpostavila povezavo z Lendavskim gradom in vmesnimi postajališči v skupnem prometnem prostoru. Predlagane rešitve in vizije bodo Občino Lendava razvile v pomembno regionalno središče s čezmejnim pomenom, v mesto povezovanja in snovanja pomembnih razvojnih meddržavnih pobud, ki bo ponujalo nove kakovostne vsebine na lokalni in regionalni ravni.

Mag. Peter Gabrijelčič, u. d. i. a., zaslužni profesor
Univerza v Ljubljani, Fakulteta za arhitekturo, Ljubljana
E-pošta: peter.gabrijelcic@fa.un-lj.si

Dr. Samo Peter Medved, u. d. i. g., podžupan Mestne občine Maribor
E-pošta: Samopeter.medved@maribor.si

Viri in literatura

- Gabrijelčič, Peter, 2016. Mednarodna urbanistična delavnica: ureditev starega mestnega jedra Lendave. Fakulteta za arhitekturo Univerze v Ljubljani, fakulteta za arhitekturo Zagreb, Lendava.
- Gabrijelčič, Peter, Gabrijelčič, Aleš, Gabrijelčič, Boštjan, 2017. Blagovnica Lendava: projekt IDZ »Izdelava idejne zasnove za ureditev bivše blagovnice Lendava«. Arhitektura d. o. o., Ljubljana.
- Gašperšič, Peter, 2017. Kolesarjem prijazna infrastruktura, Smernice za umeščanje kolesarske infrastrukture v urbanih območjih. Ministrstvo za infrastrukturo Republike Slovenije, Ljubljana.
- Lineal d. o. o., 2008. Kombinirana steza za pešce in kolesarje ter revitalizacija struge reke Ledave: projekt IDZ, Maribor.
- Lineal d. o. o, 2010. Prometna študija širšega območja mesta Lendava, Maribor.
- Lineal d. o. o, 2015a. Program investicijskih vlaganj v okviru lokalnega programa za kulturo (LPK 2017–2025) in kandidature za evropsko prestolnico kulture 2025 z idejnimi rešitvami na področju prometnih ureditev v Občini Lendava, Maribor.
- Lineal d. o. o, 2015b. Prometna študija ureditev in režimov za potrebe dostopnosti do razglednega stolpa v Lendavskih gorinah, Maribor.
- Pavčič, Vojko, 2012. Mostova Špica: revitalizacija Lendave s pritoki na območju Lendave, projekt IDZ. Atelje Dialog, Vojko Pavčič s. p., Maribor.

Pavčič Vojko, 2018. Termalno jezero oziroma nogometna akademija Terme: projekt IDZ, Maribor.

Savaprojekt d. d. Krško, 2017. Celostna prometna strategija Občine Lendava, vrnitev prostora pešcem in kolesarjem, Krško.

Suč, Mitja, in Polona, Majcan, 2017. Zeleno ožilje mesta: mednarodna urbanistična delavnica za območje Starega mestnega jedra Lendave, Lendava.

Turato Idis, 2017. Lendanova: mednarodna urbanistična delavnica za območje starega mestnega jedra Lendave. Arhitektonski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Lendava.

Urbanistični inštitut RS, 2010. Trajnostna mobilnost za uspešno prihodnost: Smernice za pripravo celostne prometne strategije. Ministrstvo za infrastrukturo in prostor, Ljubljana.

Vida, Gregor, Strmeč, Anja, 2017. Grad Lendava: projektna delavnica »od gradu do reke«, mednarodna urbanistična delavnica za območje starega mestnega jedra Lendave, Lendava.